

Kleurencirkel maken

Kleurencirkel

De overstelpende hoeveelheid tubes verf maakt het verleidelijk om gewoon de kleur te kopen die je nodig hebt. Met als gevaar dat je niet goed leert mengen en steeds meer kleuren bijkoopt. Meer controle over je verf en de mogelijke mengingen geeft je meer vertrouwen met schilderen.

Vandaar dat het verstandig is om allereerst een basispalet goed te leren kennen. En de beste manier daarvoor is het maken van een uitgebreide kleurencirkel met een beperkte hoeveelheid kleuren. Je kunt dan op die kleurencirkel die kleuren terugzoeken die je moet mengen om de kleur te maken die het onderwerp van je vraagt.

Overigens is het verleidelijk om de afbeeldingen op de laatste pagina's te printen en die voor je eigen schilderijen te gebruiken, maar verstandig is dat niet. Niet alleen hebben verschillende merken verf andere kleurzwemen, ook zijn er kleurverschillen door de scanner die ik heb gebruikt en het beeldscherm waarop ik het opmaak. Tenslotte heeft vrijwel iedere printer weer een iets andere kleurafwijking. Zelf maken dus, hierna lees je hoe.

Kleurentheorie

Van oudsher is de meest populaire methode van kleurmenging die van de drie primaire kleuren: rood, blauw en geel. Idealiter maak je van deze drie primaire kleuren alle andere kleuren, al dan niet aangelengd met wit. Echter, de drie primaire kleuren zijn nooit helemaal zuiver; neutraal rood, blauw en geel bestaan niet. Zo heeft bijvoorbeeld Ultramarijn Blauw een roodzweem. En zo'n zweem geldt eigenlijk voor iedere kleur. Uitgebreide informatie hierover vind je in het boek 'Blauw met geel is geen groen' van Michael Wilcox (ISBN 90 213 0500 3).

Om gebruik te maken van de kleurzwemen, werken we met twee roden, twee blauwen en twee gelen. Aangevuld met Titaanwit, Titaanbuff, Zwart, Gebrande Omber en Omber Naturel. Ik werk graag met Amsterdam Expert Acrylics van Royal Talens. Uitstekende verf en voordeliger dan andere topmerken acrylverf.

Basispalet:

Permanent Kraplak	rood: neigt naar paars
Cadmium Rood Licht	rood: neigt naar oranje
Cadmiumgeel Donker	geel: neigt naar oranje
Cadmiumgeel Citroen	geel: neigt naar groen
Indantreen Blauw*	blauw: neigt naar groen
Ultramarijn Blauw	blauw: neigt naar paars

Aangevuld met:

Titaanwit	voorzichtig: krijtachtig effect
Titaanbuff	warm beige: voor lichte mengingen
Omber Naturel	groenig: onderschildering en mengingen
Gebrande Omber	bruin: voor warme, donkere mengingen
Ivoor- of Lampenzwart	voorzichtig: mat effect

*) beter is Ceruleum, maar dat is niet van Amsterdam Expert verkrijgbaar

Kleurencirkel maken

'Helder' en 'Troebel'

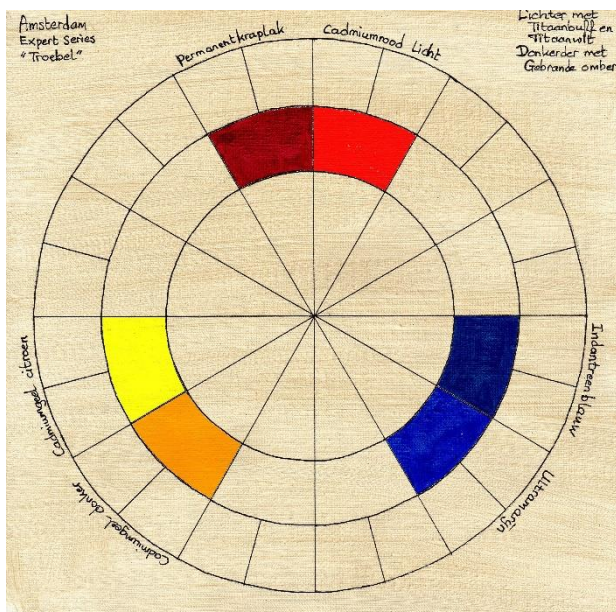
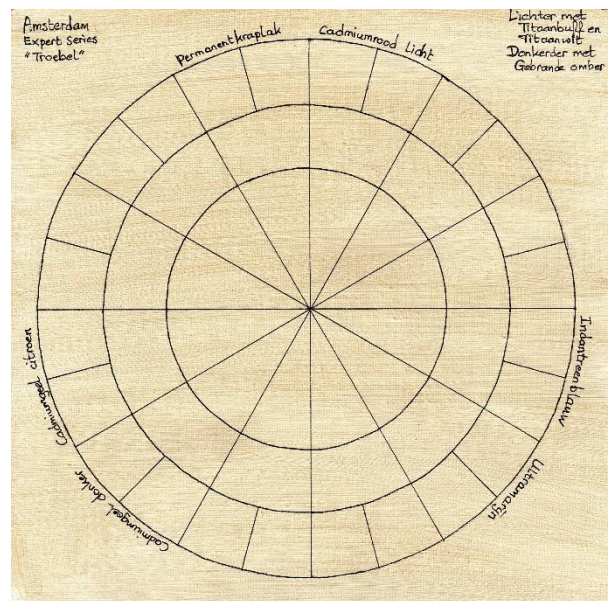
Met deze zes primaire kleuren kun je de mengingen zo helder mogelijk maken door bijvoorbeeld Cadmiumgeel Citroen en Indantreen Blauw te mengen voor helder groen. Gebruik je daarentegen Cadmiumgeel Donker en Ultramarijn Blauw, dan krijg je een troebel groen. Voor het schilderen van portretten vind ik de troebele kleuren vaak geschikter dan de heldere. Vandaar dat ik in de volgende instructie ben uitgegaan van een troebele kleurencirkel. Op de laatste pagina staat ook een afbeelding van de heldere kleurencirkel.

Instructie

Begin met een stuk linnen van 30x30 cm. Voordeel van linnen is dat je het kunt vouwen om de kleuren goed met je voorbeeld te vergelijken.

Maak met een passer een zo groot mogelijke buitenste cirkel en daarna de twee binnenste cirkels. Met een liniaal verdeel je deze cirkels met twee rechte lijnen in vier kwarten, en verdeel je die kwarten ieder in drie delen, zodat je 12 taartpunten krijgt. De vakken in de buitenste ring verdeel ik ieder in twee delen.

Geef daarna het linnen een wassing van 1 deel Omber Naturel met 10 delen acrylmedium, waardoor de kleuren zachter overkomen.

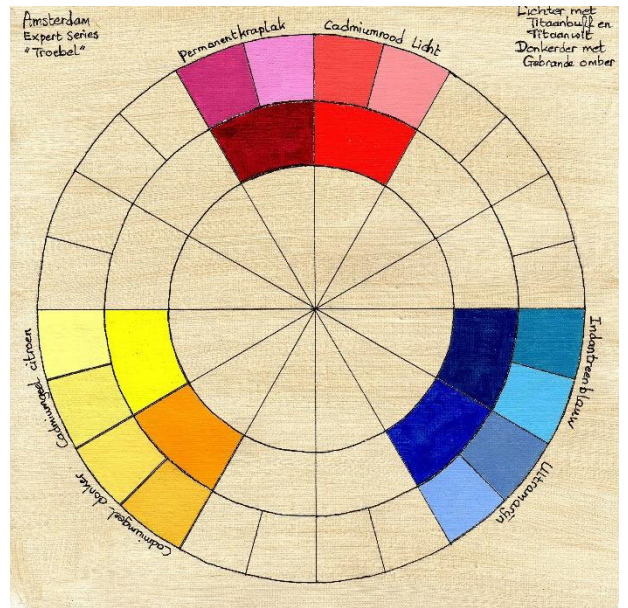
Zet een emmer water klaar, zodat je na het aanbrengen van iedere kleur je penseel kunt uitwassen, waardoor je verf niet onbedoeld wordt vervuild met een verkeerde kleur. Een restantje rood in je penseel verandert bijvoorbeeld het groen dat je aan het mengen bent in een modderige tint.

Schilder nu de zes basiskleuren in de middelste cirkel, zoals op de afbeelding hiernaast links.

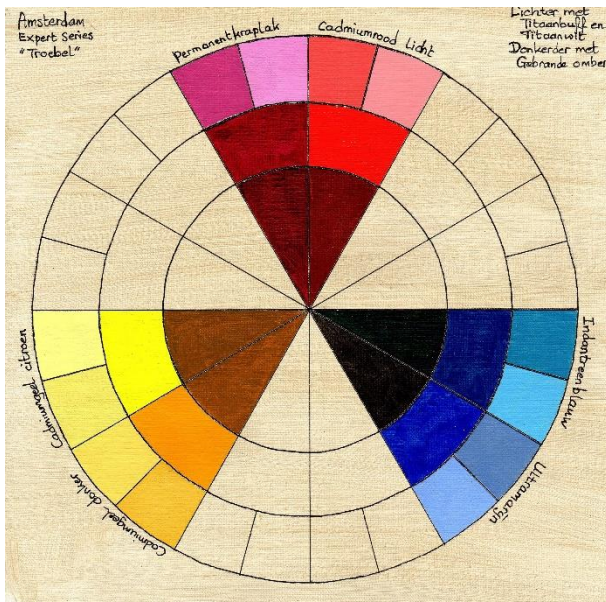
*) beter is Ceruleum, maar dat is niet van Amsterdam Expert verkrijgbaar

Kleurencirkel maken

Maak iedere basiskleur flink veel lichter met Titaanbuff in de buitenste cirkel. Daarna het penseel goed uitspoelen en pas dan maak je de basiskleur nog lichter met Titaanwit (zie afbeelding rechts).

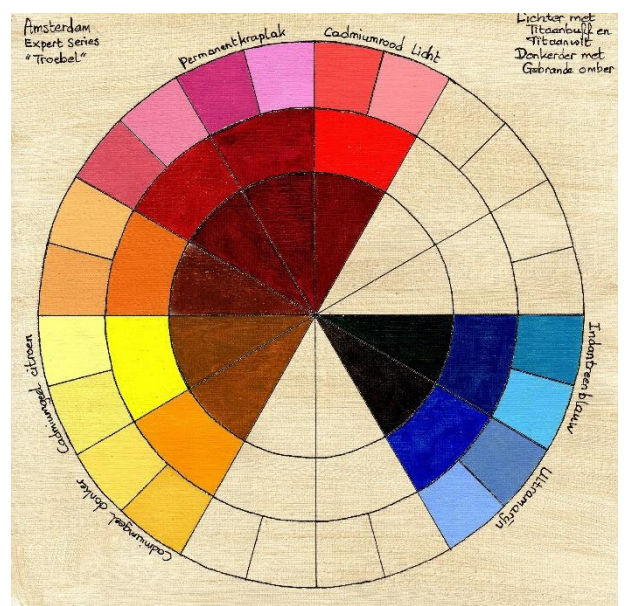

En maak iedere basiskleur donkerder met Gebrande Omber in de binnenste cirkel (zie afbeelding links).

Vervolgens maak je de mengkleuren tussen de basiskleuren: kies al mengend de twee tinten oranje die qua kleur een mooi verloop geven van Cadmiumgeel Citroen naar Permanent Kraplak. Maak voldoende van deze mengingen om ze weer lichter te maken met Titaanbuff en Titaanwit en donkerder te maken met Gebrande Omber.

Tot slot maak je op deze wijze de overige mengtinten (de paarsen en de groenen), die je weer lichter maakt met Titaanbuff en Titaanwit en donkerder met Gebrande Omber en ... de klus is geklaard. Het kost even tijd, maar je zult er echt jaren plezier van hebben.

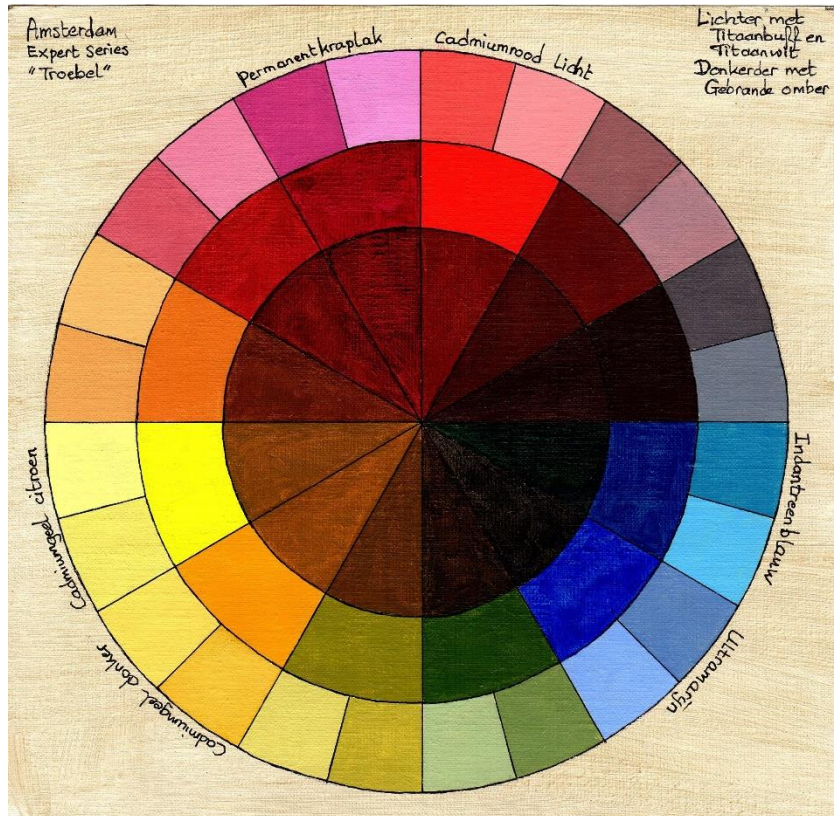

*) beter is Ceruleum, maar dat is niet van Amsterdam Expert verkrijgbaar

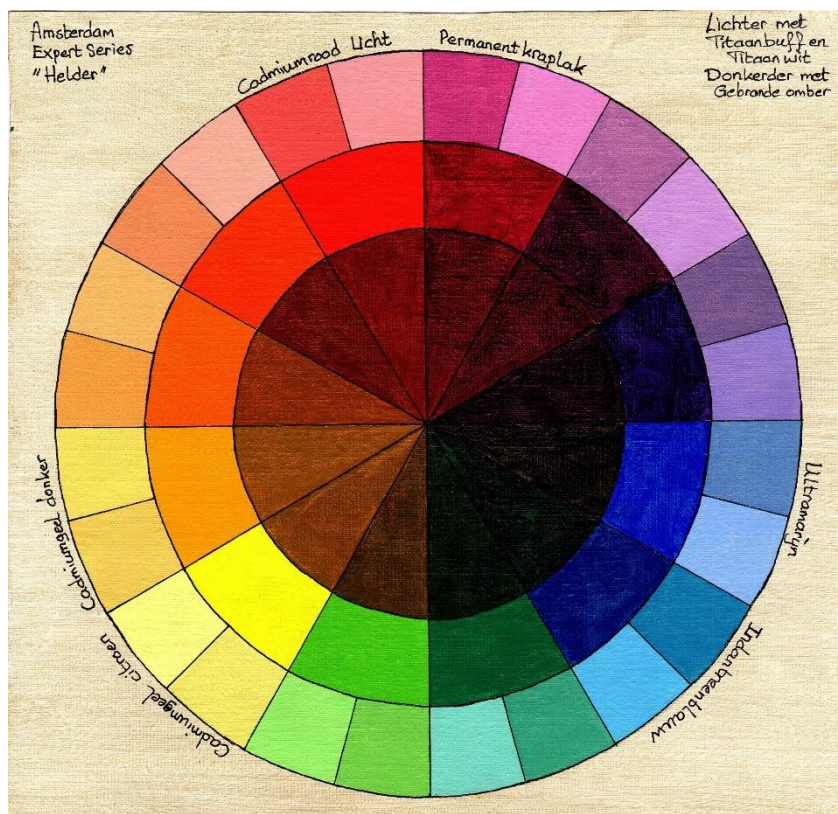
Kleurencirkel maken

Hier zie je het eindresultaat van de 'troebele' kleurencirkel. Voor fellere kleuren moet je de zes basiskleuren andersom rangschikken. Zie maar hoeveel feller de gemengde groenen, oranjes en paarsen zijn in de kleurencirkel 'helder' hieronder.

Kleurencirkel
'troebel':

Kleurencirkel
'helder':

*) beter is Ceruleum, maar dat is niet van Amsterdam Expert verkrijgbaar